

6 OBRAZLOŽITEV IN UTEMELJITEV OPPN

6.1 UVOD IN RAZLOGI ZA PRIPRAVO OPPN

Globalne vremenske spremembe in nevarne poplave se v zadnjem obdobju vrstijo že skoraj vsako leto, kar je dovolj resno opozorilo, da je območje vodotoka Grosupeljščice potrebno protipoplavno urediti.

Glavni razlog za pripravo OPPN je tako protipoplavna ureditev območja, hkrati pa potreba po urejenih zelenih površinah kot obvodnega parka v smislu ureditve sprehajalnih poti s postavitvijo urbane opreme.

Celostna protipoplavna ureditev potoka Grosupeljščica zajema tri etape, in sicer izgradnjo zadrževalnika Veliki potok, protipoplavne ureditve v sklopu OPPN Grosupeljščica 1 ter protipoplavne ureditve v sklopu OPPN Grosupeljščica 2. Izgradnja ukrepov znotraj posameznih etap naj bi se izvajala postopoma, najprej s posegi dolvodno in nato po posameznih odsekih gorvodno. Izgradnja ukrepov je lahko tudi sočasna. Če se pokaže potreba ali interes za izvedbo posameznega ukrepa, ki odstopa od vrstnega reda, ga je možno izvesti predhodno, pri čemer pa morajo biti s hidrološko hidravličnim izračunom preverjene posledice na ostalem delobmočju OPPN. Le te pa ne smejo poslabšati stanja gor ali dolvodno.

Zadrževalnik Veliki potok je lociran na Velikem potoku gorvodno od ceste Grosuplje – Polica. Z zadrževanjem visokih voda izven naselja se pretočne količine precej zmanjšajo. Za protipoplavno ureditev Grosuplje so poleg zadrževalnika potrebni še protipoplavni ukrepi v sklopu OPPN Grosupeljščica 1 in OPPN Grosupeljščica 2.

OPPN Grosupeljščica 1 je poseben OPPN, ki določa protipoplavne ukrepe južnega dela Grosupeljščice.

OPPN Grosupeljščica 2 je predmetni OPPN, njegovo območje urejanja je zaokroženo območje, ki zajema območje severnega dela potoka Grosupeljščice (v nadaljevanju besedila tudi Grosupeljščica) z obvodno vegetacijo ter zemljišči namenjenimi za izvedbo protipoplavnih ukrepov, vključno z razlivnim območjem na zahodu (osrednji del) in skrajnem severovzhodu OPPN.

6.2 PREGLED PREDHODNIH POSTOPKOV

Izdelava OPPN posega že v leto 2006. Na osnovi takratnega občinskega prostorskega plana Občine Grosuplje je bilo predmetno območje opredeljeno kot Občinski lokacijski načrt Vodna pot (v nadaljevanju besedila: OLN Vodna pot) za ureditve športno-rekreacijskih in zelenih površin. Z namenom končne ureditve tega problema je bil v letu 2008 izdelan idejni projekt ureditve vodotoka Grosupeljščice (MOP, Dunajska 48, Ljubljana) na delu, kjer ta poteka skozi naselje-Idejni projekt Ureditev Grosupeljščice skozi Grosuplje-od železniške proge do AC, v katerem so opredeljeni vsi ukrepi vzdolž celotnega poteka Vodne poti.

OLN Vodna pot: OPPN, v velikosti cca 13,00 ha, predstavlja severni del OLN Vodna pot (od Jerove vasi na severu do stanovanjske soseske ob Bevkovi cesti na jugu). Južni del pa OLN Vodna pot pa je predmet OPPN Grosupeljščica 1.

Za OLN Vodna pot (naročnik: Občina Grosuplje) je bilo na podlagi programa priprave (2006) narejeno gradivo na katerega so bile pridobljene smernice in strokovne podlage (Topos d.o.o. 2007) ter začet postopek celovite presoje vplivov na okolje Oikos d.o.o. (2007).

Območje OLN zajema potok Grosupeljščica in njeno obrežje vzdolž celotne poteze mesta Grosuplje. Locira območje med avtocesto Ljubljana – Obrežje in železniško progo Ljubljana – Novo mesto. Severni del območja OLN - med Jerovo vasjo poteka med trgovsko-oskrbovalnim centrom TOC III in nepozidanimi zelenimi površinami; osrednji del – med

Jerovo vasjo in Adamičevo cesto poteka na predvsem skozi območje stanovanj ter skozi območje javne infrastrukture (športno - rekreacijsko območje, vzgoja in izobraževanje); južni del – med železniško progo in Adamičevo cesto pa poteka skozi mešano območje (stanovanja in obrtna cona Rožna dolina). Območje OLN Vodna pot je deloma že urejena, večinoma bolj naključno kot namensko, še najbolj je urejena poteza ob Dvorih II (prof. Drašler). Brežine so deloma uzurpirane, mestoma ni dostopa do potoka.

Načrtovanje protipoplavnih ureditev: Z namenom končne ureditve problema poplav je bil s strani takratnega MOP-a, Dunajska cesta 48, Ljubljana izdelan:

- Idejni projekt za Ureditev Grosupeljščice skozi Grosuplje - od železniške postaje do AC št. II/1/2/2/9 št. načrta C-1330, Inštitut za vode RS, 2008 (v nadaljevanju besedila tudi: IP)
 - V IP so bile predvidene ureditve za zmanjšanje poplavne nevarnosti Grosuplja ob Grosupeljščici na odseku železniška proga - AC. Pri teh ureditvah ni bila upoštevana izgradnja zadrževalnika Veliki potok. Ker brez zadrževalnika pritečejo vse vode do Grosuplja, je potreben večji obseg (višina nasipov, zidov,...) kot z upoštevanjem zadrževalnika. Tako je poleg novih premostitev (zaradi poddimenzioniranih obstoječih) predvidena ureditev Grosupeljščice praktično na celem obravnavanem odseku.
- Hidrološko-hidravlična študija za potrebe OPN Občine Grosuplje, št. projekta: C59a-ŠNS/10, IS projekt, junij 2012, Ljubljana (v nadaljevanju besedila tudi HH). Namen študije je določiti območja, ki so izpostavljena poplavam, izdelati karte poplavne nevarnosti in karte razredov poplavne nevarnosti ter predvideti ustrezne omilitvene ukrepe in tako zagotoviti poplavno varnost na obravnavanem območju v postopkih priprave prostorskega akta v skladu z Uredbo o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08).
 - V HH elaboratu za potrebe OPN pa je bilo predvideno zmanjšanje poplavne ogroženosti z ureditvijo Grosupeljščice in izvedbo zadrževalnika.

Ugotovitve izdelovalca IP in HH glede usklajenosti obeh dokumentov:

- v sklopu HH elaborata je bila narejena novelacija hidrologije iz IP,
- ureditev Grosupeljščice je na krajšem odseku kot v IP,
- v OPN je predvidena drugačna faznost kot v IP (faznost je odvisna od zboljšanja poplavnih razmer, ne sme se poslabšati po posameznih odsekih obstoječe stanje,...)
- pri obsegu del ureditve Grosupeljščice pri OPN je bil upoštevan tudi zadrževalnik, kar v IP ni bilo.

6.3 PRIPRAVA OPPN

Postopek se je ponovno pričel s sprejetjem Sklepa o začetku priprave OPPN (Uradni list RS, št. 94/13) sočasno za OPPN Grosupeljščica 1 in OPPN Grosupeljščica 2. V novembru 2013 sta bila oba OPPN poslana nosilcem urejanja prostora (v nadaljevanju besedila NUP) v smernice. Z odločbo 35409-434/2013/3 z dne 3.1.2014 je MKO (danes MOP) odločil, da za OPPN ni potrebno izvesti celovite presoje vplivov na okolje. OPPN Grosupeljščica 1 je bila v maju 2014 že javno razgrnjena in obravnavana, na pripombe in javne razgrnitve pa so bila s strani župana sprejeta stališča do pripomb (oktober 2015).

Dopolnjen osnutek OPPN Grosupeljščica 2 (marec 2016) je izdelan na podlagi pridobljenih smernic NUP ter strokovnih rešitev: Analiza poplavnosti v občini Grosuplje (od zadrževalnika Veliki potok do železniške proge), C-1396, IzVRS, Ljubljana, november 2011 in Idejnega projekta: Ureditev Grosupeljščice v območju OPPN Grosupeljščica 2, IS Projekt, št. 05-S/16.

Javna razgrnitev dopoljenega osnutka poteka od 23.marca2016 do 21.aprila 2016 z javno obravnavo 6.aprila 2016.

6.4 IZHODIŠČA ZA NAČRTOVANJE IN PREDMET OPPN

Ureditve ob Grosupeljščici so v prvi vrsti namenjene izvedbi protipoplavnih ukrepov pri čemer se upošteva tudi krajinski in arhitekturno-urbanistični vidik skozi celotno območje s kontinuirano vzpostavitvijo pešpoti ob potoku. V območju OPPN je potrebno:

- podati rešitve za celotno območje, upoštevajoč tudi ukrepe na OPPN Grosupeljščica 1. Ukrepi na OPPN Grosupeljščica 2 se praviloma izvajajo od juga proti severu oz. najprej dolvodno, nato postopoma gorvodno ali pa sočasno po celotni potezi. Če se pokaže potreba ali interes za izvedbo posameznega ukrepa, ki odstopa od vrstnega reda, ga je možno izvesti predhodno, pri čemer pa morajo biti s hidrološko hidravličnim izračunom preverjene posledice na ostalem delobmočju OPPN. Le te pa ne smejo poslabšati stanja gor ali dolvodno. Preverba vpilva ukrepa je potrebna vedno tudi, kadar ni predvidena izvedba celovite rešitve. Pri tem se izvede ponoven matematični model, v katerem mora biti z izračunom podkrepjeno, da ni poslabšanja od obstoječega stanja dolvodno ali gorvodno.
- upoštevati relief in krajinske, naravne danosti ter ambientalne kvalitete ob Grosupeljščici. Elementi urejanja, kot so oblike nasipov, zaščita bregov in profila struge, vrste zasaditev, talnih ureditev, oblikovanje premostitev in urbana oprema se načrtujejo skladno z značilnostmi posameznih območij, ki jih Grosupeljščica prečka.
- upoštevati obstoječo infrastrukturo, ki tangira OPPN, predvsem izpuste meteorne kanalizacije v potok;
- upoštevati hidrološko študijo in vse strokovne podlage, idejne projekte na osnovi katerih naj se izvedejo ukrepi, ki bodo preprečili spremembo hidrološkega stanja na varovanih območjih;
- kjer je to možno vzpostaviti ekološke vodne poti s samočistilnimi procesi – ekoremediacijami,
- v čim večji meri zagotavljati ohranjanje rib,
- prostor ob Grosupeljščici ohranjati kot sprehajališče in vzpostaviti kontinuiranost sprehajalne poti.